

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΓΛ Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΓΛ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΜΑΡΙΑ ΠΗΓΟΥΝΑΚΗ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10) [ενδεικτική απάντηση του ΙΕΠ]

Ενδεικτικοί άξονες: Τα προβλήματα και οι περιορισμοί που καθιστούν επισφαλές το επαγγελματικό μέλλον των σημερινών εφήβων συνδέονται με:

- τον κορεσμό των πλέον επιθυμητών μέχρι πρότινος επαγγελμάτων,
- την οικονομική δυσπραγία των οικογενειακών επιχειρήσεων,
- τη γονική ανασφάλεια, που συσχετίζει τη σχολική αριστεία με την επαγγελματική επιτυχία,
- τα στερεότυπα που ωθούν τους νέους στις περιζήτητες πανεπιστημιακές σχολές.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10) [ενδεικτική απάντηση του ΙΕΠ]

• Με το πρώτο ερώτημα «Μετά το Λύκειο, τι;» η αρθρογράφος εισάγει τον αναγνώστη στο θέμα της, τις δυσκολίες των σύγχρονων εφήβων να επιλέξουν επάγγελμα, προσελκύοντας την προσοχή του με μία γνωστή φράση-απορία, που παρουσιάζει με τον πιο ευσύνοπτο και παραστατικό –άρα, επικοινωνιακά αποτελεσματικό- τρόπο την επαγγελματική τους αβεβαιότητα.

• Με το δεύτερο ερώτημα «Πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την αγωνία έναντι του άδηλου επαγγελματικού μέλλοντος στην Ελλάδα;» κινητοποιεί το ενδιαφέρον των αναγνωστών, προβληματίζοντάς τους για τους ενδεχόμενους τρόπους διαχείρισης της επαγγελματικής ανασφάλειας των νέων, τους οποίους και παρουσιάζει στη συνέχεια της παραγράφου. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συνοχή του λόγου μεταξύ των περιόδων και προσδίδεται διαλογικός χαρακτήρας στο κείμενο, το οποίο αποκτά αμεσότητα και υφολογική ποικιλία.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15) [ενδεικτική απάντηση του ΙΕΠ]

Με τη συνυποδηλωτική/μεταφορική χρήση της γλώσσας η αρθρογράφος απευθύνεται στο συναίσθημα των αναγνωστών, επιδιώκοντας να τους ευαισθητοποιήσει και συγκινήσει για:

- τις τεράστιες δυσκολίες που έχουν να ξεπεράσουν οι σύγχρονοι έφηβοι, ώστε να επιλέξουν το καταλληλότερο για τους ίδιους επάγγελμα, αλλά και για την αποφασιστικότητα που πρέπει να επιδείξουν, προκειμένου να τα καταφέρουν («Γόρδιος δεσμός» η επιλογή δουλειάς»),

- τον αποκλεισμό τους από τις οικογενειακές επιχειρήσεις που φυτοζωούν («Η οικογενειακή επιχείρηση παραπαίει»),
- την πολλαπλότητα των ενδεχόμενων λύσεων, που θα διασφαλίσουν την επαγγελματική επιτυχία των νέων («Δεν υπάρχει, επομένως, μόνο ένας δρόμος που θα μας οδηγήσει στην προσωπική μας Ιθάκη»).

Δηλωτική/κυριολεκτική χρήση της γλώσσας:

- «Δυσεπίλυτο πρόβλημα η επαγγελματική αποκατάσταση» («“Γόρδιος δεσμός” η επιλογή δουλειάς»)
- «Η οικογενειακή επιχείρηση κινδυνεύει με πτώχευση» («Η οικογενειακή επιχείρηση παραπαίει»)
- «Υπάρχουν πολλές επιλογές, που θα εξασφαλίσουν την προσωπική μας ικανοποίηση και καταξίωση» («Δεν υπάρχει, επομένως, μόνο ένας δρόμος που θα μας οδηγήσει στην προσωπική μας Ιθάκη»).

ΘΕΜΑ 2

Ουσιαστική επιλογή επαγγέλματος με τη βοήθεια της οικογένειας και του σχολείου

Με αφορμή το επαγγελματικό αδιέξοδο στο οποίο οδηγούνται όλο και περισσότερο οι σύγχρονοι νέοι, το συγκεκριμένο άρθρο έχει ως σκοπό να προσεγγίσει τα στερεότυπα εκείνα που εγκλωβίζουν τους νέους σε επισφαλείς επαγγελματικές επιλογές. Επιπροσθέτως, θα αναδείξει τον καθοριστικό ρόλο που μπορεί να έχει τόσο η οικογένεια όσο και το σχολείο στον επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων, διευκολύνοντας την ορθή επιλογή επαγγέλματος.

Ζητούμενο 1 : Από ποια στερεότυπα οφείλουν να ξεφύγουν οι νέοι;

- **Πληροφορίες κειμένου**
  - η υψηλή σχολική επίδοση οδηγεί σε επιτυχή επαγγελματική αποκατάσταση
  - ιδανική επιλογή είναι μια υψηλόβαθμη σχολή
  - επαγγελματική αποκατάσταση υπάρχει μόνο στη χώρα μας
  - εξασφάλιση υπάρχει μόνο στο δημόσιο
  - κοινωνική καταξίωση σημαίνει εισαγωγή στο πανεπιστήμιο
- **επιχειρήματα δικά μου**
  - υπάρχει κοινωνική διάκριση επαγγελμάτων, ανάλογα με το φύλο ή τον μισθό
  - δεν μπορεί ένας νέος να ασχοληθεί επαγγελματικά με την τέχνη, γιατί δεν θα μπορεί να εξασφαλίζει τα προς το ζην
  - χρειάζεται ένα ‘χαρτί’-πτυχίο, για να εξασφαλίσει ο νέος ένα επάγγελμα με κύρος και υψηλές οικονομικές απολαβές
  - τα χειρωνακτικά επαγγέλματα είναι κατώτερα από τα πνευματικά

Ζητούμενο 2: Πώς μπορεί να βοηθήσει η οικογένεια και το σχολείο στον επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων;

- ❖ **Ρόλος οικογένειας :**
  - άρση οποιασδήποτε μορφής στερεοτύπων (όπως τα παραπάνω)
  - δημιουργικός διάλογος και ουσιαστική συζήτηση των γονιών με τα παιδιά τους

- αντίληψη και κατανόηση από την πλευρά των γονιών των αναγκών των νέων
- παροχή ερεθισμάτων και καθοδήγηση προς την αυτογνωσία
- καλλιέργεια ταλέντων και δεξιοτήτων από την παιδική ηλικία
- αποδοχή και στήριξη των κλίσεων και των επιλογών των νέων
- διαπαιδαγώγηση απαλλαγμένη από οποιαδήποτε μορφή προκατάληψης
- πρωταρχικός σκοπός της οικογένειας οφείλει να είναι η προσωπική ευτυχία των μελών της

❖ **Ρόλος σχολείου :**

- το σχολείο οφείλει να περιορίσει τον γνωσιοκεντρικό χαρακτήρα του και να στοχεύσει στην όξυνση της κριτικής ικανότητας των νέων, ώστε να μπορούν να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνική ζωή ως πολίτες και αποδοτικοί επαγγελματίες
- ένταξη του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού ως κύριου μαθήματος, εύστοχα οργανωμένου, στο σχολικό πρόγραμμα
- ανάθεση σε εξειδικευμένους καθηγητές του επαγγελματικού προσανατολισμού
- έκδοση ενημερωμένων σχολικών βιβλίων με πληροφορίες για την αγορά εργασίας
- επισκέψεις σε επαγγελματικούς χώρους για αυτοψία
- οργάνωση συζητήσεων με επαγγελματίες από διαφορετικούς χώρους
- πληροφόρηση για τις πανεπιστημιακές σχολές και τα μαθήματά τους (προπτυχιακά και μεταπτυχιακά, επαγγελματική αποκατάσταση)
- πληροφόρηση για εναλλακτικούς τρόπους προσέγγισης των στόχων των νέων (επαγγελματικά λύκεια, ΙΕΚ, μαθητεία, κατατακτήριες εξετάσεις)
- διορισμός ειδικών συμβούλων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- διεξαγωγή ειδικών ψυχομετρικών τεστ, προκειμένου να προσανατολιστεί ο νέος εύστοχα σε επαγγέλματα με προοπτικές που να ταιριάζουν παράλληλα στην ιδιοσυγκρασία του

Οι νέοι αποτελούν τους μελλοντικούς επαγγελματίες και εργαζόμενους κάθε χώρας και εξαρτώνται από αυτούς ζωτικοί τομείς του κράτους. Γι' αυτό επιβάλλεται να θέτουν, ελεύθεροι και αποδεδειγμένοι από στερεότυπα και προκαταλήψεις, τους δικούς τους στόχους και να ακολουθούν τα δικά τους, τα προσωπικά τους όνειρα. Για την πραγμάτωση αυτών των στόχων και των ονείρων υπεύθυνοι είναι τόσο η οικογένεια, όσο και το σχολείο. Οι φορείς κοινωνικοποίησης και διαπαιδαγώγησης είναι αυτοί που θα εμψυχήσουν στους νέους τη σπουδαιότητα του επαγγέλματος και την πεποίθηση πως δεν δίνει το επάγγελμα την αξία στον άνθρωπο, αλλά ο άνθρωπος δίνει αξία στο κάθε επάγγελμα.

ΘΕΜΑ 3

1^ο υποερώτημα

- Το θαυμαστικό στα λόγια της δασκάλας είναι :
  - επιτακτικό, προσθέτει έμφαση στα λόγια της και πειστικότητα
  - αποδεικνύει πως μιλά έντονα, με απόλυτη πίστη στο ταλέντο της 'Βαγγελίτσας'
- Τα αποσιωπητικά στα λόγια της μητέρας φανερώνουν:
  - τη συναισθηματική της κατάσταση, φαίνεται ξαφνιασμένη και δύσπιστη απέναντι στη δασκάλα
  - την άρνηση της μητέρας να δεχτεί αυτό που της λέει η δασκάλα, δεν έχει λόγια, δεν ξέρει τί να πρωτοπει

Η συγγραφέας κάνει φανερή την αντίθεση ανάμεσα στις απόψεις των ηρωίδων του αποσπάσματος και ο αναγνώστης αντιλαμβάνεται τη στάση καθεμιάς .

2^ο υποερώτημα

Ο αφηγηματικός τρόπος του διαλόγου, που χρησιμοποιεί η συγγραφέας, ανάμεσα στη δασκάλα της 'Βαγγελίτσας' και της μητέρας της , στο χώρο του σχολείου, συντελεί στη :

- δραματοποίηση του κειμένου, καθώς ' ζωντανεύουν 'οι χαρακτήρες της μητέρας και της δασκάλας: η δασκάλα αποκαλύπτεται προοδευτική, η μητέρα συντηρητική
- πειστικότερη διαγραφή της συναισθηματικής κατάστασης των ηρωίδων και της ψυχολογίας τους: η δασκάλα εκφράζει τον θαυμασμό της για την ωραία φωνή της Βαγγελίτσας, η μητέρα εκφράζει την άρνησή της στην ιδέα της δασκάλας η Βαγγελίτσα να ασχοληθεί με το τραγούδι
- καλύτερη αντίληψη και κατανόηση της στάσης των ηρωίδων
- συναισθηματική ενεργοποίηση του αναγνώστη
- προσθήκη ζωντάνιας, αμεσότητας και παραστατικότητας στο κείμενο

3^ο υποερώτημα

Με τη μεταφορά 'κρυμμένος θησαυρός' η δασκάλα :

- φανερώνει το θαυμασμό της προς τη 'Βαγγελίτσα'
- προδίδει την πρόθεσή της να πείσει τη μητέρα για το ταλέντο της 'Βαγγελίτσας''

Με τη μεταφορά '' έτσι και γίνεται όνομα ', η δασκάλα εννοεί το να γίνει γνωστή η 'Βαγγελίτσα', οπότε :

- μιλά με μια καθημερινή έκφραση της καθομιλουμένης και προσδίδει προφορικότητα
- ο λόγος γίνεται λαϊκός και αντανάκλα την εποχή και τους ανθρώπους της καθημερινότητας (η δασκάλα θέλει να γίνει αντιληπτή από τη μητέρα)

Ο μεταφορικός λόγος προσφέρει υποκειμενικότητα, αληθοφάνεια και τη ματιά της συγγραφέα ως προς τις ηρωίδες, για να αντιληφθεί ο αναγνώστης καλύτερα και αμεσότερα τη σκηνή.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15) [ενδεικτική απάντηση του ΙΕΠ]

Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/μαθήτριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να τεκμηριωθεί με στοιχεία/χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο. Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

- Η μητέρα της Βαγγελίτσας δεν επιθυμεί να γίνει η κόρη της τραγουδίστρια, παρόλο που η δασκάλα τη διαβεβαιώνει πως έχει ένα εξαιρετικό ταλέντο στο τραγούδι και επομένως οι επαγγελματικές της επιλογές θα είναι πολλές («έχει φωνή σπάνια... ακούγεται παντού»).
- Η άρνησή της οφείλεται στα κοινωνικά στερεότυπα της εποχής της, σύμφωνα με τα οποία το επάγγελμα της τραγουδίστριας ή ακόμα και της δασκάλας του τραγουδιού είναι ανάρμοστο για μία νέα γυναίκα και γι' αυτόν τον λόγο κοινωνικά κατακριτέο («ούτε ν' ακουστεί... άμα μεγαλώσει»).

- Ο/η μαθητής/μαθήτρια καλείται να εκφράσει ελεύθερα την προσωπική του/της ανταπόκριση. Μπορεί να σημειώσει ότι η στάση της μητέρας του/της προκαλεί θλίψη και αγανάκτηση, καθώς ένα πηγαίο ταλέντο μένει τελικά αναξιοποίητο λόγω των κοινωνικών προκαταλήψεων και περιορισμών, που στιγμάτιζαν τους θεατρίνους ως ανυπόληπτους. Με αυτόν τον τρόπο η Βαγγελίτσα καταδικάζεται από την ίδια της τη μητέρα σε πνευματικό και ηθικό μαρασμό.

